

Raadsvoorstel

Zaaknummer: Z/25/100136/461575

Datum collegebesluit: 11 november 2025

Datum commissievergadering: 27 november 2025

Datum raadsvergadering: 29 januari 2026

Soort Voorstel: Raadsvoorstel

Onderwerp: Vaststellen beleidsnotitie "Gemeentelijke visie op kindcentra"

Portefeuillehouder: Wethouder Van der Elst

Programma: 4

Kernboodschap: Voor de gemeente Voorschoten en haar partners is het van belang om via een eenduidige visie een integrale samenwerking voor het ontwikkelen van kindcentra te creëren zodat kinderen optimaal kunnen opgroeien, leren en zich ontwikkelen.

Bijlagen: Bijlage 1 Beleidsnotitie gemeentelijke visie op kindcentra
Bijlage 2 Visie kindcentrum zoals opgenomen in het IHP 2024-2039
Bijlage 3 Visie op duurzame samenwerking tussen basisscholen en kinderopvangorganisaties in Voorschoten
Bijlage 4 Motie 243 (afgedaan)
Bijlage 5 Samenvatting conclusie HEVO-onderzoek

Beslispunten: De raad besluit

1. De beleidsnotitie "Gemeentelijke visie op kindcentra" vast te stellen.

Relatie met: Planning LTA, IHP

Inleiding en samenvatting

De schoolbesturen in Voorschoten hebben samen met de gemeente een gezamenlijke visie (bijlage 3) opgesteld om de samenwerking tussen basisscholen en kinderopvangorganisaties te versterken. Deze visie sluit aan bij en maakt deel uit van de herijking van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024–2039. Daarmee is tevens uitvoering gegeven aan motie 243 (2022) van de raad, waarin werd verzocht te onderzoeken hoe kinderopvang beter kan worden geïntegreerd in (toekomstige) schoolbouwplannen (bijlage 4).

De visie richt zich op het creëren van een omgeving waarin kinderen gezond, veilig en met plezier kunnen opgroeien, hun talenten kunnen ontwikkelen en naar vermogen kunnen participeren in de samenleving. De doorgaande leerlijn van kinderen vormt daarbij de verbindende factor tussen onderwijs en kinderopvang. Het kindcentrum is een middel om dit te realiseren.

Een kindcentrum is een samenwerkingsvorm tussen kinderopvang en onderwijs die streeft naar een doorgaande ontwikkelingslijn van 0 tot 12 jaar, gebaseerd op één gezamenlijke visie en vaak gehuisvest in één gebouw. Het realiseren van deze visie vraagt om samenwerking tussen basisscholen, kinderopvangorganisaties, jeugdhulpverlening en andere partners. Om die samenwerking te versterken, hebben de schoolbesturen vier fasen opgesteld hoe de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang moet verlopen. Deze samenwerking verloopt in vier fasen:

1. **Afstemming, zelf doen:** Organisaties werken zelfstandig, met enige uitwisseling van plannen.
2. **Samen doen, zelf verantwoordelijk:** Er is gestructureerde samenwerking, maar met gescheiden verantwoordelijkheden.
3. **Samen doen, samen verantwoordelijk:** Gedeelde pedagogische visie en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kindontwikkeling.
4. **Eén organisatie:** Volledige integratie van onderwijs en opvang binnen één organisatie.

Alle kindcentra streven ernaar om minimaal fase 3 te bereiken. Momenteel ontbreekt echter nog een eenduidige, gezamenlijke visie om dit proces richting te geven.

In bijgevoegde beleidsnotitie (bijlage 1) geeft de gemeente Voorschoten haar visie op de ontwikkeling van kindcentra, waarin kinderopvang, onderwijs en kindontwikkeling geïntegreerd zijn. Kindcentra binnen of in de nabijheid van onderwijshuisvesting dragen bij aan een pedagogisch verantwoorde verbinding tussen kinderopvang en zorg & tussen onderwijs en zorg. Deze beleidsnotitie heeft als doel om een effectieve afstemming tussen kinderopvang,

onderwijs, jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg te realiseren wat leidt tot sterke doorgaande lijnen en vervolgens tot een pedagogisch verantwoorde overgang van Primair Onderwijs (PO) naar Voortgezet Onderwijs (VO). Daarnaast biedt de beleidsnotitie kaders voor besluitvorming over de ontwikkeling van kindcentra.

Beoogd effect

Duidelijkheid geven over de gezamenlijke visie van de gemeente Voorschoten en de schoolbesturen op de samenwerking tussen basisscholen en kinderopvang en over gronduitgifte en investeringen bij de toekomstige realisatie van kindcentra. Hierin staat het creëren van een omgeving waarin kinderen gezond, veilig en met plezier zich kunnen ontwikkelen centraal.

Argumenten

1.1 Het voorstel past in het IHP ingezette beleid

Het herijkte IHP (2024–2039) beschrijft een visie op kindcentra en onderscheidt vier fasen van samenwerking. Deze beleidsnotitie vertaalt die visie in concrete stappen en voert daarmee het IHP uit.

1.2 Het geeft de gemeente en externe partijen duidelijkheid bij het opstarten van kindcentra

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting, zoals het bouwen en verbouwen van schoolgebouwen voor het Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO). Kinderopvang, met uitzondering van Voorschoolse Educatie (VE), valt hier niet onder: de gemeente is niet wettelijk verplicht om huisvesting voor kinderopvang te realiseren, evenals de integratie van kinderopvang, onderwijs en ontwikkeling binnen haar onderwijshuisvesting. De Wpo en Wet op voortgezet onderwijs (Wvo) voorzien niet in een zorgplicht inclusief bekostiging van gemeenten voor huisvesting van kinderopvang. Voor deze wijze van bekostiging is er geen wettelijke grondslag.

Wel speelt de gemeente een faciliterende rol door samenwerking te bevorderen en dit te monitoren. De gemeente bewaakt en handhaaft de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen via de Wet kinderopvang, met de GGD als toezichthouder. Voor VE heeft de gemeente wettelijke taken rondom de aanmelding(en) van kinderen die in aanmerking komen, het aanwijzen van VE-locaties, het inzetten van gekwalificeerd personeel, het aanbieden van een ontwikkelingsgericht programma, het bevorderen van samenwerking met maatschappelijke partners en het afleggen van verantwoording over de behaalde resultaten.

Kanttekeningen

1.1 Door het stellen van kaders beperkt de gemeente zich bij de realisatie van kindcentra

Binnen de gemeente Voorschoten is er beperkte mogelijkheid voor bouw van nieuwe kinderopvanglocaties in verband met zowel de beschikbare grond binnen de gemeente als de financiële middelen.

Inwonersparticipatie en communicatie

Deze beleidsnotitie wordt gedeeld met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties ter consultatie. Na vaststelling zal deze notitie in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) en bestuurlijk Lokale Educatie Agenda (LEA) aan de orde komen en ook toegezonden worden aan de kinderopvangorganisaties met een vestiging in de gemeente Voorschoten.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Juridisch kader

Gemeentewet

VN-Kinderrechtenverdrag

Wet op kinderopvang

Wet op het primair onderwijs

Risico's

Mogelijk zijn alleen kapitaalkrachtige kinderopvangorganisaties in staat om binnen de gemeentegrenzen nieuwbouw te realiseren. Kleine kinderopvangorganisaties hebben meestal niet de middelen om nieuwbouw te realiseren. Indien een kinderopvang gerealiseerd wordt in bestaande bouw, zijn ook hier de mogelijkheden beperkt. De kans bestaat dus dat het voor kinderopvangorganisaties weinig aantrekkelijk c.q. realistisch is om in de gemeente Voorschoten te komen tot de realisatie van een kindcentrum.

Bij nieuwbouw door een kinderopvangorganisatie zal een overeenkomst opgesteld worden waarbij de gemeente een eerste recht op koop van grond heeft, indien na verloop van tijd de kinderopvangorganisatie ophoudt te bestaan. Hier zijn kosten aan verbonden terwijl niet duidelijk is wat er daarna met het pand gaat gebeuren en welke inkomsten en uitgaven daaraan verbonden zijn.

Duurzaamheid

Bij eventuele nieuwbouw van kinderopvanglocaties zal duurzaamheid relevant zijn bij de realisatie van een nieuwe locatie. De nieuwbouw zal moeten voldoen aan de geldende bouwvoorschriften.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watteringen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerding,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/25/100136/461575

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op de herijking van het IHP 2024–2039

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 11 november 2025,

gelet op amendement 384,

besluit:

1. De beleidsnotitie “Gemeentelijke visie op kindcentra” vast te stellen. Hierbij vast te stellen dat bij het faciliteren van kindcentra in Voorschoten de opties en keuzen op blz. 19 van het herijkte Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 2039 (paragraaf 6.4) onverkort van kracht blijven en als gelijkwaardige beleidsopties worden gehanteerd.
2. Het college van burgemeester en wethouders wordt opgedragen om:
 - a. Ten aanzien van de nieuwbouw van de Fortgensschool in bouwkundige zin uit te gaan van een integraal kindcentrum – dat wil zeggen een geïntegreerde bouw van de onderwijsfunctie en kinderopvangfunctie - conform scenario 2a op blz. 19 van het herijkte IHP waarbij de kapitaallasten van de kinderopvangfunctie worden voorgefinancierd door de gemeente en door middel van een marktconforme huur, door het schoolbestuur aan de gemeente te voldoen, worden gedekt.
 - b. Het programma van het bedoelde integrale kindcentrum (o.a. aantal schoollokalen en metrages kinderopvang) inclusief een stichtingskostenraming en dekking zo spoedig mogelijk aan de raad ter vaststelling wordt voorgelegd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 29 januari 2026

de griffier,

de voorzitter,

dhr. drs. E. Krijgsman

mw. drs. N. Stemerding